

Beijerlandsche Berichten

97

oud-beijerland, dat als uit ruigte werd geboren,
Kan thans't oplettend oog des reizigers bekoren,
'T herinnert egmond ons, door spanjes beulenrot,
Voor vaderlandsche trouw vermoord op een schavot,
't leed weinig in den nood van nederland, voor deezen
Maar moest in 't jongst kraakeel een prooi der plondring
weezen.

Uitgave van "Historische Vereniging Oud-Beijerland"

Historische Vereniging Oud-Beijerland

Opgericht 30 september 1997
Beschermer: T. Frederiksz. baron van Tuyll van Serooskerken,
Ambachtsheer van Oud-Beijerland

www.hvobl.nl

Beijerlandsche Berichten

Jaargang 27

nummer 97

december 2024

Redactie

Jan Markx
Pieter Jan in 't Veld

Contributie

Minimaal € 10,- per jaar
Rekeningnummer NL16 RABO 0351 1871 03 t.n.v. HVO, Oud-Beijerland
Buiten de regio wordt de Beijerlandsche Berichten per post verzonden
en brengen wij € 8,- kosten in rekening

Bestuur

Pieter Jan in 't Veld, voorzitter. (0186) 61 75 23
Adri de Groot, secretaris, Willem Vrijlandtstraat 75, 3262 GN
Oud-Beijerland. (06) 51 05 26 60. mail: a.groot21@upcmail.nl
Henk Dijkstra, penningmeester en ledenadministratie. (0186) 61 69 06
mail: historischeverenigingobl@gmail.com
Jan Markx, Beijerlandsche Berichten (0186) 61 82 87
Lennart van der Meer, website. (06) 43 89 41 14

Archief

Het Historisch Informatie Punt (HIP), is gevestigd in de het
Oude Raadhuis aan de Waterstal in Oud-Beijerland.
Geopend elke 2e en 4e dinsdag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur,
behalve in de maanden juli en augustus.
Buiten deze tijden contact: Alie van den Berg (0186) 61 42 40

ISSN 2210-8645

Inhoud

Van het Bestuur	3
Het gemeentewapen van Oud-Beijerland <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	4
Oud-Beijerland 100 jaar geleden <i>Rob van Brakel</i>	7
Aanwinsten vanaf 24 januari 2024 <i>Alie van de Berg</i>	14
Oproep aan de leden	14
Van verzetsman tot oorlogsvrijwilliger <i>Leen van Driel</i>	15
Een gedenkwaardige Beijerlandse uit de 19e eeuw <i>Gerhard Schipper</i>	19
De Beerenplaat <i>Jan Paul van der Spek</i>	22

Hubo
de Groot
Oud-Beijerland

Bij ons vind je een groot assortiment aan doe-het-zelf artikelen. We zijn daarin zo breed mogelijk en doen ons best om iedere doe-het-zelf klus tot een succes te maken. Kom je onverhoopt niet uit een klus? Vraag ons dan gerust om advies. Met de kennis die wij aan boord hebben kunnen we je ongetwijfeld vakkundig helpen. Mocht je er echt niet uit komen, dan hebben we altijd nog een kundige montage service achter de hand.

Openingstijden
Ma 08:00 - 18.00
Di 08:00 - 18.00
Wo 08:00 - 18.00
Do 08:00 - 18.00
Vr 08:00 - 18.00
Za 08:00 - 17.00
Zo Gesloten

Rembrandtstraat 7, 3262 HN Oud-Beijerland | (0186) 61 21 21 | oud-beijerland

Van het Bestuur

Dit is alweer het laatste nummer van de "Beijerlandsche Berichten" in 2024. Het blijkt maar weer dat een jaar snel voorbij is. En het eerste nummer samengesteld en opgesteld door Jan Markx.

Op dit moment zijn we druk bezig met het inventariseren van delen van het archief van de vm. Mavo in de Oost- Voorstraat, de Rijks HBS, RSG aan de Hoefsmid en de RSG aan de Koninginneweg. Al deze archiefstukken worden gedigitaliseerd zodat ze makkelijk toegankelijk zijn. En vervolgens in ons fysieke archief opgeborgen.

Er wordt steeds meer een beroep gedaan op onze vereniging om dorpswandelingen te verzorgen, dit is voor de vereniging een goede inkomstenbron,. Het verzorgen van de wandelingen komt nu uitsluitend neer op bestuursleden. Wij zijn dus op zoek naar twee personen die ons hierbij willen ondersteunen. Diegene die zich hier voor opgeven worden goed geïnformeerd en voorzien van de benodigde informatie.

De algemene ledenvergadering is vastgesteld op donderdag 20 februari 2025. Het bestuur wenst u en de uwen goede kerstdagen en een voorspoedig 2025.

KLIJNSMIT
ADMINISTRATIE- & BELASTINGADVIESBUREAU

Beetsstraat 3, 3261 PL Oud-Beijerland
Telefoon 0186-61 51 37
E-mail info@klijnsmit.nl
Internet www.klijnsmit.nl

Het gemeentewapen van Oud-Beijerland

Pieter Jan in 't Veld

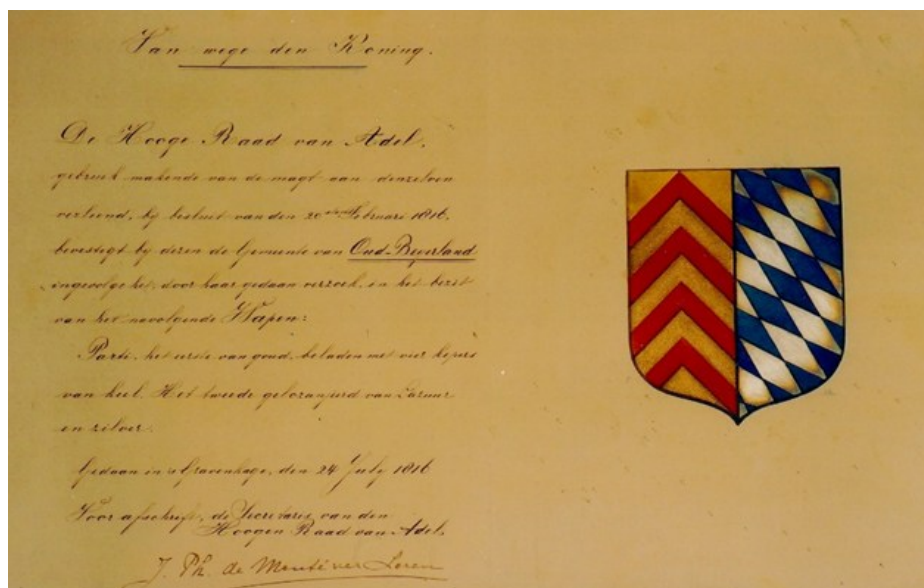
Eerder in september en december 2015 schreef ik in de Beijerlandsche Berichten al twee artikelen over het gemeentewapen van Oud-Beijerland.

Even een kleine terugblik.

Op 19 januari 1815 is er een circulaire dat elke Provincie, gemeenten en polderbesturen dienen te beschikken over een wapen. In te dienen vanwege de Koning bij de Hoge Raad van Adel.

Op 19 april 1815 dient de gemeente een voorstel in voor een gemeentewapen bij de Hoge Raad van Adel.

Bij Koninklijk Besluit van 24 juli 1816 wordt het Oud-Beijerlandse gemeentewapen toegekend.

het toegekende wapendiploma van het KB van 1816.

Naar nu blijkt is het gemeentewapen afgeleid van het wapen, wat gebruikt werd door Andries Hesselt de Dinter in zijn functie van Baljuw van Beijerland, wat ook was te zien op de oorspronkelijke gedenksteen in de dorpskerk bij de uitbreiding van de kerk in 1650/1651.

We zien hier in het oorspronkelijke bord dat de kepers uit het deel van het Wapen van Lamooraal van Egmont uit zes kepers bestaat.

Bij de restauratie van de gedenksteen in 2015 zijn bij het overschilderen de oorspronkelijke zes kepers vervangen door vier kepers, daarmee is het wapen van de Baljuw verdwenen.

de situatie na de restauratie in 2015.

B A Z Z
Jeans & Casual

Oost-Voorstraat 27-28, Oud-Beijerland
www.bazzcasual.nl

kooiman
AUTOBEDRIJF

0186-617078
uitvaartverzorgingmoree.nl
Prins Hendrikstraat 20-22
3262 ST Oud-Beijerland

Moree
uitvaartverzorging

Oud-Beijerland 100 jaar geleden

Rob van Brakel

In september lijkt de discussie over de oprichting van een Christelijke Lagere School op de Zinkweg, eindelijk tot een einde te komen: op 12 september wordt het beroep van M.J. Kimmel tegen het toekennen van gelden voor de school door de Raad van State ongegrond verklaard. Dat wil overigens niet zeggen dat de strijd nu gestreden is...

De meeste dorpingen zijn met andere dingen bezig: in de nacht van 9 op 10 september laat onverwacht hoogtij de gorzen onder water lopen. Vee staat in het water, maar ondervindt gelukkig geen schadelijke gevolgen. Anders is dat bij de erven van de huizen aan de Spuidijk, waar menig bewoner een nat pak haalt bij het in veiligheid brengen van kippen en varkens. Verder gaat de modernisatie door: A. van Peenen krijgt 9 september vergunning voor het oprichten van een smederij aan de Zinkweg, terwijl de Overzeesche Handel Maatschappij een ruwoliemotor mag plaatsen in de peulvruchtensorteerderij aan de Oostkade.

De N.V. Overzee Handel Maatschappij
te Oud-Beijerland zoekt voor hare fabriek
MEISJES
boven de 14 jaar, buiten Oud-Beijerland woonachtig, voor het UITZOEKEN
van ERWTEN en BOONEN.
Loon zes tot negen gulden per week naar bekwaamheid.
Afhalen en thuisbrengen per auto-bus of vrij vervoer per tram.
Aanmelden per briefkaart a/h. Kantoor OOSTKADE no. 21. 7374 24

J. Both (Oostvoorstraat 125) mag zijn bakkerij uitbreiden, terwijl de sigarenmaker H. Groenewoud op 10 oktober vergunning vraagt tot het oprichten van een werkplaats aan Polderstraat 61a.

Bij de politie wordt op 12 september een valse gulden gedeponereerd: jaartal 1923, met afbeelding van de Koningin, maar zonder randschrift. Ondanks dat laatste worden in de maanden hierna meer valse guldens in omloop gebracht, want op 21 oktober duiken opnieuw drie valse guldens op.

Zondag 28 september begint de voetbalcompetitie weer, waarin Olympia 1 is ingedeeld bij allemaal Rotterdamse clubs. De weken erna vermeldt de krant steeds hoe men bij de uitwedstrijden komt (voorbeeld: "neem in Rotterdam lijn 6 en stap uit bij de Heulbrug"), in die tijd een hele onderneming, want voor je in Rotterdam was

**...ook u kunt
geld verdienen
voor uw club,
vereniging
of ...!**

**Bent u lid van deze club of vereniging?
Dan kunt u de clubkas flink spekken!**

Koopt of verkoopt u een huis via makelaardij De Jong of laat u uw huis door ons taxeren, dan keren wij een bonus uit op de rekening van uw club, vereniging of ... van uw keuze. Deze bonus kan wel oplopen tot € 225,- per klant!

Kom voor meer informatie vrijblijvend langs bij één van onze vestigingen of kijk eens op onze website: www.makelaardijdejong.nl

Makelaardij De Jong
West-Voorstraat 29
3262 JP Oud-Beijerland
Telefoon 0186-617555

Makelaardij De Jong
Pieter Repelaerstraat 61B
3297 BL Puttershoek
Telefoon 078-6736255

De actieve Makelaar

www.makelaardijdejong.nl

funda
powered by nvm

Particulier & Zakelijk | Verkoop | Aankoop | Taxaties | Hypotheken

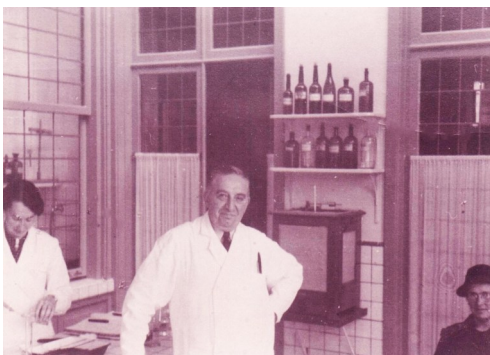
Het derde elftal van "Olympia" in 1926

Er is meer sportnieuws, want op woensdag 24 september 1924 besluit de Oud-Beijerlandse IJclub dat men een obligatielening uitschrijft voor het verkrijgen van een eigen ijsbaan.

Ook in de landbouw treedt mechanisatie op: zaterdag 4 oktober is er bij A.P. van der Linde aan de Langeweg een demonstratie van een tractor. Naar verluidt vervangt zo'n apparaat vijf paarden, terwijl hij toch lichter is dan een tweespan paarden. De tractorploeg is minstens zo goed als de (gebruikelijke) Melotte-ploeg, terwijl er niemand nodig is om de ploeg te geleiden. Een nadeel van paarden is ook, dat ze op hol kunnen slaan, want dinsdag 7 oktober wordt gemeld, dat het span voor een boerenwagen in de Schoolstraat op hol slaat, in de Oostvoorstraat tegen een melkkar botst en tenslotte op zijn kant eindigt bij de winkel van Van der Berg. Gelukkig loopt niemand ietsel op. Bij de najaarsmarkt in november is de handel in rundvee goed, maar die in varkens slecht; de meeste gaan weer mee naar huis met de eigenaren. Verder zijn er die maand 62 huis-slachtingen.

Leuk nieuws is, dat in september bij A. Bestebreur een zonnebloem staat met een om-trek van 33 cm en een hoogte van 2,71 meter. Minder goed vergaat het het gezin van P. B. aan de Oostdijk: 28 oktober wordt gemeld dat de dochter aan de Oostdijk door een hond is gebeten, terwijl diezelfde dag de vrouw even boodschappen deed en bij thuis-komst een kast geforceerd vond, waaruit 14 gulden was verdwenen. Ook dit jaar kan men zich bij dokter Van Dongen weer gratis laten vaccineren (op 3 oktober, tegen pok-ken en kinkhoest?), maar dat helpt niet tegen roodvonk. Op 19 september en op 7 okto-ber wordt tweemaal roodvonk geconstateerd: in de Westvoorstraat en aan de 1e Kruis-

weg. Ook tbc heerst nog: op 17 novem-ber is er vanwege het Groene Kruis een lezing over Voeding: voor tbc-bestrijding is rust, reinheid en goede voeding be-langrijk. De spreker wijst met name op het consumeren van vet, want dat schijnt veel weerstand te geven tegen ziektekiemen.... Desalniettemin is Ne-derland een voorloper op medisch ge-bied, want op 24 oktober wordt de No-belprijs voor Geneeskunde toegekend aan de Nederlander Willem Enthoven

voor zijn ontwikkeling van het elektrocardiogram.

Het kantongerecht doet op 10 oktober uitspraak in een aantal zaken, waaronder veel verkeersovertredingen. Zo worden schippers beboet voor het niet voeren van seinvlag-gen (2 gulden of 2 dagen hechtenis), twee bestuurders van motorrijtuigen wegens te hard rijden (8 gulden of 4 dagen) en iemand krijgt voor het belemmeren van de door-gang van de tram 20 gulden boete of 10 dagen hechtenis. Daarnaast wordt ook het niet vastleggen van een gevaarlijke hond beboet (4 gulden of 2 dagen).

De raadsvergadering van 31 oktober levert de conclusie op, dat Zandpad en Polderpad door de eigenaren zelf onderhouden moeten worden, nu sommigen overname van het onderhoud door de gemeente geweigerd hebben. Voorts wordt de politieverordening aangepast, zodat zich in het dorp geen varkenshokken op minder dan 50 meter van de openbare weg mogen bevinden (al zijn er uitzonderingen mogelijk!). Verder wordt roken en spugen in de omnibussen verboden, terwijl de bussen zelf voortaan een zij- en een achterdeur moeten hebben. Ook is er een verbod op sleetje rijden (vooral de volwasse-nen veroorzaken overlast) en mag men met niet meer dan vier personen achter elkaar schaatsen. Honden zonder penning mogen worden afgemaakt

Naar aanleiding van het rapport van de controleur van de Posterijen van vorig jaar (zie afl. 4) wordt met ingang van 17 november de tweede postbestelling in de buitengebieden afgeschaft. De kantonrechter beboet het aanleggen van melk met water (12 gulden of 6 dagen hechtenis), het verkopen van brood voor 10 uur 's morgens (4 gulden of 2 dagen), het onvoldoende uitwijken van een autobestuurder voor een wielrijder (25 gulden of 10 dagen), het bij zich dragen van een wapen (5 gulden, 5 dagen en verbeurd-verklaring) en het afsteken van vuurwerk op de openbare weg (3 gulden of een week tuchthuis)

Voor nog veel meer vuurwerk zorgt de raadsvergadering van 21 november. Reden: de nieuwe gasfabriek. Het leek allemaal soepel te lopen: op 7 oktober werd bericht dat Gedeputeerde Staten akkoord was met de bouw van de nieuwe fabriek en op 24 okto-ber dat het benodigde kapitaal door middel van een lening bijeen was gebracht, maar op 21 november lag daar opeens een voorstel van een van de wethouders, C. Hoogen-boom, met de strekking dat het Mebag-rapport aantoonde dat het renoveren van de oude fabriek veel verstandiger is. De voorzitter, burgemeester De Vries Broekman, omzeilt deze lastige klip door het voorstel van zijn wethouder op de agenda te plaatsen NA het voorstel tot goedkeuring van de lening van 240.000 gulden voor de nieuwe fabriek. Dat voorstel wordt (bij afwezigheid van één raadslid) met 7 tegen 5 stemmen aangenomen.

Vervolgens stelt de voorzitter voor het punt van C. Hoogenboom niet in behandeling te nemen, waarop de wethouder het woord neemt en opnieuw betoogt dat renovatie de voorkeur verdient. Nadat hij twee keer (het maximale aantal) het woord heeft gevoerd, staat er in de notulen het volgende:

De heer Hoogenboom vraagt het woord. De voorzitter weigert, aan de hand van het reglement van orde, hem dit te verlenen. De heer Hoogenboom neemt het woord.

De voorzitter hamert, waardoor het gesprokene onverstaanbaar is. Vervolgens wordt het punt niet in behandeling genomen. Op 28 november wordt bekend dat Gedeputeerde Staten de lening heeft goedgekeurd. Is dit nu echt het einde van de soap?

Diezelfde vergadering wordt ook de kwestie van de school aan de Zinkweg weer opgerakeld. De Christelijke school heeft inmiddels zoveel leerlingen, dat B&W voorstellen van de drie lokalen van de Openbare school er twee ter beschikking van de Christelijke school te stellen. Tegelijk wordt bepaald, dat leerlingen uit Nieuw Beijerland – die soms alleen maar aan de overkant van de sloot wonen – niet in Oud Beijerland naar de Openbare school mogen. Een en ander levert veel gekrakeel op, maar B&W houden de poot stijf, en beide voorstellen worden met 8 stemmen tegen 4 aangenomen

Het culturele leven komt langzaam weer op gang. Op 5 november is er in de bovenzaal van De Oude Hoorn een voorstelling van operettegezelschap “Meré en Van Beem”, die aangeprezen wordt onder het kopje: ‘hartelijk lachen zonder angst voor grofheden of platte moppen’. Op 20 november is in dezelfde zaal een Nutsavond met declamaties en humoristische schetsjes en op 26 november komt Varia uit Vlaardingen met “De weduwe Hansen”. In Rustburg treedt gezelschap Bakker op met op 1 december “De Judas van het dorp” en op 18 december “De Kaartlegster”.

.Ook geestelijk voedsel is voorhanden: op 2 oktober luisteren de leden van de Christelijke Gereformeerde Jongelingsvereniging Gideon naar een verhaal over “geestelijke weerbaarheid” en op 26 november spreekt iemand over “Een bijzondere schoolgang”.

Dominee Koolhaas uit Oldenzaal wordt de nieuwe herder van de Dorpskerk. Andere ‘herders’ nemen afscheid: Th. Bosman (het hoofd van de RK-school) en P. Schmidt

Op 4 december reikt De Turnkring in Rustburg ereprijzen uit: net als vorig jaar bij de dames aan mej. W. Hollaar en bij de heren aan J. Stolk. Oranjevereniging “Prinses Juliana” meldt op 11 december trots dat het tekort van 700 gulden, ontstaan na het feestjaar 1923, door acties en vrijwillige bijdragen is teruggebracht tot slechts 200 gulden. De IJclub meldt dat bij het eerstvolgende hoogtij de baan weer onder water gezet wordt.

Op 16 december beboet de kantonrechter iemand voor “het berijden van de weg met vuile wielen” (2,50 gulden of 2 dagen hechtenis). De zaterdag ervoor was er toevallig een stratenschouw van B&W. B&W schouwden trouwens al eerder, op 6 november, sloten en watergangen.

Er komt opnieuw een ondergrondse benzine-installatie met ondergrondse tapinrichting (een benzinepomp) aan de Oostdijk, nu op nummer 22 en vergund aan NV Acetylena. Diezelfde 24e december vraagt L. Volker uit Sliedrecht een vergunning aan voor een isolatiekoordfabriek in de Beerpolder

Rond de Kerstdagen ligt aan de Bierkade de Reizende Tentoonstelling “Natura” met vismodellen, opgezette vogels, preparaten, aquaria, terraria en schilderijen. Er gaan schoolklassen kijken, maar ook voor volwassenen wordt de tentoonstelling van harte aanbevolen. Een waardig besluit van 1924!

(wordt vervolgd)

Aanwinsten vanaf 24 januari 2024

Alie van de Berg

B-O-059. Kleurboek over Oud-Beijerland, uitgave Juniorkamer H.W. 1997
B-O-060. De Ecologie en biodiversiteit in relatie tot de Ruimtelijke Kwaliteit
In de Hoeksche Waard door Arnold van Nieuwaal, 2024
B-D-012. Duihuizen, een leven Lang door Els van Gemeren, 2023
B-H-027. Hoeksche Waard vanuit de lucht door Olav Schoenmaker, 2024
B-H-028. Hoeksche Waard Landschap -50 jaar-, 2023.
B-O-061. De Kosmische Komedie door Frank Westerman, 2021.

- Vlag van gemeente Oud-Beijerland met het laatste logo.
- Brief over Willem van Vliet - Indieganger-1949.
- Stukken over de fam. Meeldijk.
- Diverse foto's van families de Groen, Mourits en Bisdom en diverse notariële akten van panden in de Kerkstraat.
- Diverse notariële akte van vishandel Van der Steen Molendijk 20.
- En een notariële akte van Kerkstraat 17.
- Tekeningen en presentatiemap architectenbureau EGM betreffende bouw gemeentehuis Oud-Beijerland, 1994.

Oproep aan onze leden

Heeft u nog foto's of documenten wij willen ze graag digitaal vastleggen voor het archief en indien gewenst krijgt u deze weer spoedig terug.

**Brood- en banketbakkerij
Voordijk b.v.**

Molendijk 44 | Emmastraat 8b
Oud-Beijerland | Heinoord
T 0186-612592 | T 0186-602086

bestelling@bakkervoordijk.nl
www.bakkervoordijk.nl

Van verzetsman tot oorlogsvrijwilliger

Leen van Driel

Binnenkort vieren we tachtig jaar bevrijding. Wie in Oud-Beijerland terugdenkt aan de jaren 1940-1945 komt al snel terecht bij de boerderij van de familie Traas aan de Zinkweg, de bakermat van het verzet. En alles wat zich daar afspeelde. Verhalen met een dramatisch einde. Maar ook met een nieuw begin. Wij waren dan in mei 1945 in Nederland aan de Noordzee vrij van vreemde overheersing. Maar aan de andere kant van de wereld was men toen nog niet zover. Daar lag Indië, Nederlands-Indië. Dat hoorde bij ons. Daar heersten de Jappen, vrienden van de Duitsland en vijand van ons. Op naar Indië dus, de mensen daar verdienen ook vrijheid. Net als wij. Vier jonge jongens, twintigers, hadden de balans snel opgemaakt en sprongen in het diepe. Drie van hen woonden op de boerderij, de vierde er niet ver vandaan. Uit vrije wil gingen ze: als oorlogsvrijwilliger. Met hen gingen 30.000 jonge mannen. We schrijven 1945. Dat was het nieuwe begin. Het bleek het begin van een nieuwe oorlog. Niet van bevrijding.

Wat is het verhaal bij dit plaatje? Zij kwamen van ver. Uit verschillende oorden: Marien, geboren in Ellewoutsdijk, Lein Rottier kwam uit Kapelle-Biezeling, Arie Vermaas was geboren in Westmaas en Rinus Oosterom in Kockengen. Zij hadden elkaar leren kennen op de boerderij, in het avontuur van het verzet. Daar hadden zij hun sporen verdiend. Dat werd vervolgens een springplank voor een volgend avontuur, in Indië.

Lein Rottier, in 1924 geboren in Kapelle-Biezeling, was op de boerderij van zijn oom beland om aan de tewerkstelling in Duitsland te ontkomen. Zijn moeder was een zus van Jan Traas. Lein had samen met Arie Vermaas en Marien Traas in de oorlog door een inbraak bewijs verzameld over de verradersrol van een NSB-burgemeester. Samen met Marien Traas zat hij bij de kritieke uren van de overval op de boerderij in de geheime schuilplaats in de boerderij en samen met Marien beleefde hij vervolgens spannende uren op het politiebureau in Rotterdam.

Arie Vermaas, in 1920 geboren in Westmaas, zat net als zijn vader in het verzetswerk. Hij was de oudste van het stel, ruim vier jaar ouder dan de anderen. Hij kreeg verkering met Willemien Traas, de dochter van en trouwde met haar kort na het einde van de oorlog en trok in op de boerderij. Willemien had haar aandeel in het verzet geleverd door de verzetskrant rond te brengen. Hun huwelijk weerhield Arie er niet van kort daarop naar Indië te vertrekken.

FOTO van de vier mannen: links boven Marien Traas, rechts boven Lein Rottier, links onder Arie Vermaas en rechts onder Rinus Oosterom.

Jammer genoeg is over het verblijf van Lein Rottier en Arie Vermaas in Indië niet veel meer bekend dan dat ze na verloop van tijd behouden terugkeren. Ook over de derde in het gezelschap, Marien Traas, weten we eigenlijk niet erg veel over zijn verblijf in de tropen. Wel iets. In zijn in 2000 geschreven memoires gaat meer dan de helft over de Tweede Wereldoorlog en zijn rol in het verzet. Slechts 14 van de 100 pagina's gaan over zijn verblijf in Indië.

Het meeste over het verblijf in Indië weten we van de vierde van het stel Marinus (Ries) Oosterom. Hij was in 1924 geboren in Kockengen en ging in 1940 werken bij een ver familielid, Maarten Nap. Deze had twee jaar eerder een smederij aan de Zinkweg in Oud-Beijerland gekocht. De werkzaamheden van een hoefsmid stonden ten dienste van de landbouw, dus Ries zat goed aan de Zinkweg. Hij hoefde niet naar Duitsland om daar te werken. Net als Lein Rottier dus. Bovendien woonde en werkte hij niet ver van de boerderij, waar altijd van alles gebeurde. Ries belandde al spoedig in het verzetswerk. Zo raakte hij o.a. betrokken bij de wapendiefstal bij de AMO kort voor het einde van de oorlog. Een gebeurtenis die uitmondde in de overval door de Duitsers op de boerderij. In het dorp leerde hij ook zijn vriendin Nel den Boer kennen. Ries was snel ingeburgerd. Dat bleek geen reden om in het dorp en aan de Zinkweg te blijven. De plicht riep en het avontuur lonkte.

De rollen omgedraaid

Voordat de vier mannen klaar waren met hun basistraining in Holland capituleerde Japan en was de oorlog in de Pacific over. Maar daarmee was niet het getekende contract ontbonden. Er wachtte nog een andere klus in Indië. Twee dagen na de capitulatie van Japan was in Indië de onafhankelijkheid uitgeroepen. De bevolking daar had genoeg van vreemde overheersing en wilde in vrijheid verder leven. Ook vrij van bevoogding door Nederland aan de Noordzee. De macht diende zo snel mogelijk te worden overgedragen. Maar wie had eigenlijk de macht in die dagen? Wie had de middelen om orde en vrede te handhaven in een uiterst rumoerige periode?

Die werd door de geallieerde bevrijders belegd bij de Britten. Die zaten daar niet op te wachten, want zij hadden in de regio ook koloniën. En ook daar was een roep om vrijheid. De Nederlandse oorlogsvrijwilligers werden ingedeeld als eenheid onder het Zuid-Oost Azië commando van de Britten en werden via Engeland verscheept naar het Verre Oosten. De Engelsen hadden versterking van hun militaire aanwezigheid nodig om hun kolonie Malakka (Maleisië) te vrijwaren van opstandelingen. Daar kregen de vier jonge mannen uit Oud-Beijerland drie maanden een jungle-training. In april 1946 werden ze pas verscheept naar Semarang op midden Java. De Engelsen trokken zich vervolgens zo snel mogelijk terug. De Hollandse jongens stonden

Kort na aankomst in Semarang is de foto gemaakt. Ze hadden met een zware reis al het een en ander achter de rug. Ze wisten niet wat hen nog te wachten stond.

Ries Oosterom zou niet terugkeren. Hij overleed ten gevolge van het afgaan van een trekboom op 30 september 1947. Vijf maanden later keerden Marien Traas en Arie Vermaas terug naar huis. Lein Rottier kwam op een ander moment.

Ries ligt evenals Simon Goudswaard, die hij in Semarang of omgeving ontmoet heeft, begraven op het ereveld Candi/ Semarang.

De invloed van de boerderij

De invloed van de boerderij was overigens nog groter dan de foto aan het begin doet vermoeden. Vlak bij de boerderij stonden huisjes van arbeiders. Een van die werknemers was Kees van der Stel. Hij werkte als knecht bij Traas en werd tegen het eind van de oorlog ook opgepakt en in Rotterdam, samen met Jan en Marien Traas, gevangen gezet. Zijn zoon Adrie meldde zich aan als oorlogsvrijwilliger. Diens jongere broer Ivo, werkzaam bij smid Nap, ging hem vervolgens als dienstplichtige achterna. Buurjongen Arie Blaak meldde zich ook als vrijwilliger. Arie verkeerde tijdens zijn opleiding in Engeland in het gezelschap van Simon Goudswaard, geboren aan de Tweede Kruisweg en ook een oorlogsvrijwilliger. En dan is er nog Arie Willem Lips die ook in dezelfde buurt op de Zinkweg woonde. Ook hij werd vrijwilliger. Net als zijn broer Jaap Lips.

De invloed van de boerderij en de geest van verzet en actie ruisten door de toppen van de boomgaarden rond de hoeve. De geest kreeg vlees en bloed in de levens van jonge mensen in de buurt. Vrijwillig begonnen zij naar eer en beste weten aan nieuwe avonturen. Het bracht hen veel. Ook verder van huis.

PS Leen van Driel legt momenteel de laatste hand aan zijn project De Hoeksche Waard in Indië. Hij wordt daarin geholpen door velen en ondersteund door de gemeente Hoeksche Waard en de bekende journalist en historicus Ad van Liempt. De verwachting is dat het boek medio 2025 verschijnt. Iedere die nog iets wil bijdragen of vragen heeft wordt verzocht z.s.m. contact met Leen op te nemen (l.van.driel@planet.nl of 0626799711).

DUIFHUIZEN
Tassen & koffers

Een Beijerlandse uit de 19e eeuw

Gerhard Schipper

Op donderdag 14 maart 1901 luidt de klok van de kerktoeren wel gedurende een half uur. Er begeeft zich een begrafenisstoet richting het Oudbeijerlandse kerkhof. Dáár, in Het Paradijs, wordt één van de oudste inwoners van het dorp naar haar laatste rustplaats gedragen. Onder de in het zwart geklede mannen bevinden zich ook haar nog enig levende zonen Piet en Meeuwis. De vrouwen, onder wie haar nog in leven zijnde dochters Elisabeth en Jacomina, rouwen achtergebleven thuis. Alhoewel de lente in aantocht is, blijft het koud op deze winterse dag. De zon komt slechts af en toe even tevoorschijn. In het doktershuis aan de Ooststraat vraagt de dienstbode aan mevrouw Hers: "Kunt u mij vertellen waarom de klok zó lang luidt vandaag?" Mevrouw Hers antwoordt haar dienstmeid in rustige bewoordingen: "Vandaag wordt Marij begraven, de ouwe Marij, in de volksmond Marij de Koster genoemd. Ze is een gedenkwaardige vrouw die met dit klokgelui een passend eerbetoon krijgt. Ze kwam ter wereld aan het begin van de vorige eeuw. In een tijd dat er nog geen stoomboot was, er geen tram reed over de dijk en er nog geen sigaren waren. Wist je dat er in die tijd vóór het dorps-huis zelfs nog gebrandmerkt werd? Marie is veertig jaren baker geweest in het dorp en in die tijd moet zij meer dan vijfhonderd kinderen ter wereld hebben gebracht. Zij was de rechterhand van de dokter bij elke bevalling. Dat mag je gerust stellen. Ze kon ook ontzettend hard werken. Misschien wel beter dan tien geëxamineerde juffrouwen van de huishoudschool. Ze liet geen mensen vóór zich werken, maar nam hen het werk uit handen. Ze zag er niet tegenop om, naast de zorg voor de kraamvrouw en haar baby, óók nog het hele huis schoon te maken. De was voor al die grote gezinnen deed ze er dan ook nog bij. Ze had daarnaast een bewogen leven, heeft jaren voor haar zieke man gezorgd en acht van haar kinderen vóór zien gaan in de dood. Toch bleef zij voor ánderen zorgen, dat lag nu eenmaal in haar aard. Als er ergens problemen waren in een huishouden, dan moest éérst Marij komen. Het maakte niet uit wát voor zorgen er leefden bij de mensen. Zodra zij er was, schoot het meestal op, want opschieten lag in haar aard. Ze wist altijd wel raad. Soms was er een meisje van huis weggelopen, een andere keer zat een huisvrouw in geldnood, omdat haar man teveel dronk. Of was er plotseling iemand gestorven en werd zij erbij geroepen. Voor iedereen was ze een vraagbaak. Een braaf en eerlijk mens. Je kon kasten en laden voor haar openlaten. Ze wist alles, zélfs van drie geslachten aan één. Veel burgers en burgeressen heeft zij als eerste in haar handen gehad. Haar geheugen was verbazingwekkend. Het was onbegrijpelijk hoe ze alles zo goed kon onthouden. Ze heeft hen allemaal nog gekend; dominee Verhoeff of meester Kleijn. Ze heeft arme families rijk en rijke families arm zien worden. Zo kende zij, na al die jaren waarin zij de gemeenschap diende, de geschiedenis áchter de geschiedenis.

www.makocleaning.nl

mako

cleaning service

Schoonmaak-onderhoud
Glazenwasserij
Gevelreiniging
Graffitiwrijving

L.J. Costerstraat 4 • Oud-Beijerland
Telefoon 0186 - 619 500

Bert Roos
ARCHITECTUUR

Een all-round architectenbureau, inzetbaar voor bouw en verbouw, renovatie en restauratie in alle segmenten van de woning- en utiliteitsbouw.

West-Voorstraat 25 B 3262 JP Oud-Beijerland T: 0186 614 157
M: 06 538 382 17 E: b.roos@bertroos.nl www.bertroos.nl

Voor een onafhankelijk

Hypotheekadvies

Neem contact op met John van Helden 0186-634214
j.vanhelden@schepassurantien.nl www.schep-assurantien.nl

Ze is ondanks dat harde werken zelf bepaald niet rijk geworden. In armoede is zij gestorven want, weet je, kunstenaars in hun vak sterven altijd arm.

Zelf heeft ze daarover wel eens gezegd: 'Armoede, je had vroegere tijden eens moeten meemaken, die waren pas arm.' Het komt niet vaak voor dat iemand van eenvoudige komaf de plaatselijke berichten in de krant haalt, maar deze week stond er over háár een stukje in de krant. Kijk, hier op tafel ligt de krant nog."

De dienstbode slaat 'Het Nieuwsblad gewijd aan de belangen van de Hoeksche Waard en IJsselmonde' open en leest onder de berichten van 'Oud-Beierland': "In Memoriam. Marij is dood." Ondertussen zwijgen de klokken weer. Onder de nog kale bomen van Het Paradijs schuifelt een lange stoet langzaam terug de Lange Voorstraat in...

Maria Kraaijo werd op 9 februari 1814 in Oud-Beijerland geboren als dochter van Jan Meeuwiszoon Kraaijo en Elizabeth Kouwenhoven. Ze trouwde er op 17 mei 1835 met Willem Meinster (1813-1876). Marie kreeg twaalf kinderen van wie zij er in haar lange leven acht zou overleven. Zij overleed op 87-jarige leeftijd in de maand maart van het jaar 1901. Bij haar tachtigste verjaardag in 1894 verscheen er een artikel over haar in het Nieuwsblad alsmede bij haar overlijden zeven jaar later. De inhoud van beide stukjes over haar leven vormden de leidraad voor dit verhaal.

Foto van een onbekende baker eind van de 19e eeuw. Deze proeft de babymelk om de temperatuur te bepalen. Een voorbeeld hoe het niet moet qua hygiëne (bron: FNI)

De Beerenplaat

Jan Paul van der Spek

Inleiding

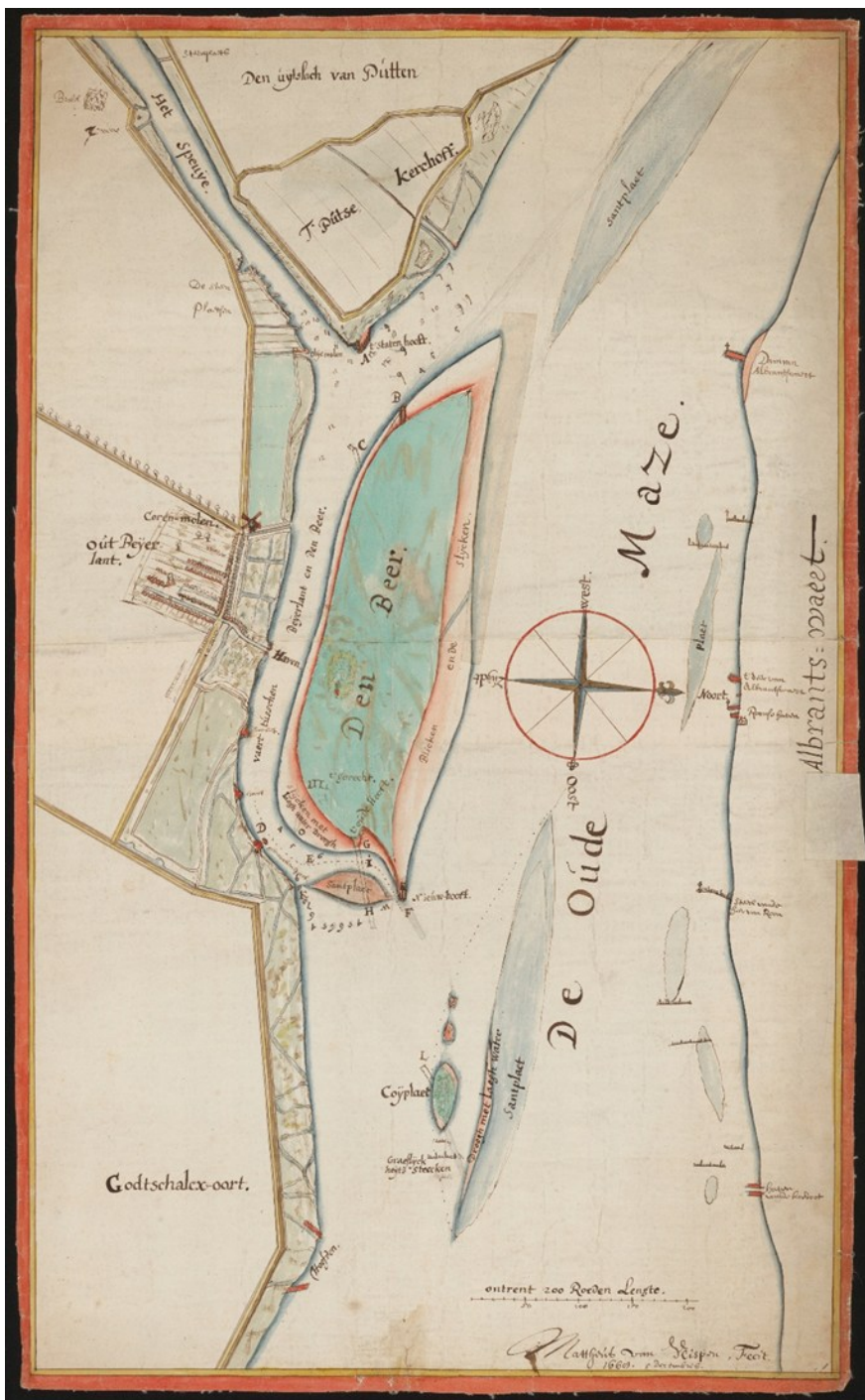
Tot het begin van de jaren zestig van de vorige eeuw was de Beerenplaat met de Beerpolder een groot agrarisch gebied, gelegen voor de haven van Oud-Beijerland. In 1962 verdween dit deel van Oud-Beijerland. De gemeente Rotterdam kocht dit gebied ten behoeve van de Rotterdamse waterleiding. Daarmee was een uniek gebied verdwenen. Omdat er over dit gebied, noch in het archief van de Historische Vereniging van Oud-Beijerland, noch in het archief van Museum Hoeksche Waard veel gegevens voorhanden zijn, wil ik proberen in een drietal artikelen de Beerenplaat te beschrijven, zodat dit stukje cultureel erfgoed niet vergeten wordt. Het eerste artikel handelt over de periode tot 1832. Een tweede artikel, over de periode tot en met 1953, zal gaan over de bewoners en de bebouwing van dit gebied.

Het afsluitende artikel zal handelen over de watersnoodramp van 1953 en de laatste jaren van de Beerenplaat als agrarisch gebied. Mocht u meer gegevens, foto's etc. over de Beerenplaat hebben en die met ons willen delen, stuur dan een mailtje naar de Historische Vereniging. Wij nemen contact met u op.

De periode tot 1832

In de tijd dat de Beijerlanden werden ingepolderd (1558) lag ten noorden van Oud-Beijerland een ondiepte op de kruising van de Oude Maas en het Spui, vernoemd 'den Beer'. Op een kaart uit 1595 zijn deze platen al weergegeven. Van een permanente bewoning is nog geen sprake. Wellicht nog het domein van jagers en visser. Op kaart van ruim zeventig jaar later (blz. 24) is dat al iets anders. Het is één van de oudste archiefstukken over dit gebied, een bijzonder fraaie kaart gemaakt door Mattheus van Nispen met de dagtekening 5 december 1668.

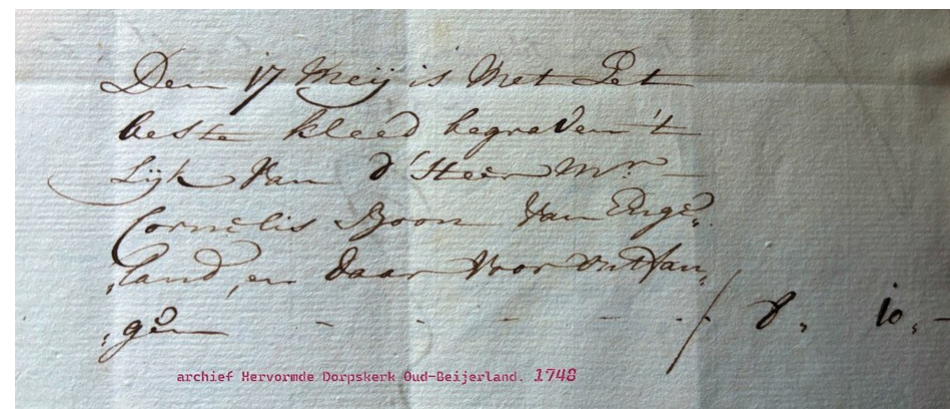

Rond die tijd was er een eendenkooi, waren er weilanden waar zomers het vee kon grazen en werden er diverse visrechten door het Oud-Beijerlands bestuur afgegeven. Soms met problemen, zo klaagden de vissers Hendrik Grauw, Cors van den Heuvel en Cornelis Loos in 1690 bij de Overheid dat door verzanding een goede vangst van zalm niet meer mogelijk was. Deze verklaring werd gedaan ten behoeve van Jan Starrenbergh, een bewoner van de Beer. Wie en wat deze, mogelijk eerste, bewoner van den Beer was, wordt niet geheel duidelijk.

In 1668 gaf deze grond nog reden tot een ernstig geschil tussen de Grafelijkheid (in dit geval de Staten van Holland) en de heer van Rhoon. Twee brieven, één van 27 augustus 1668 en één van 6 juni 1669, uit 's-Gravenhage geven dit weer. Bij deze twist werd de eendenkooi van de Grafelijkheid vernield. De heer van Rhoon diende alles weer te herstellen, maar daarover ontstond een hevige twist waarbij geweld niet werd geschuwd.

Verder was er een plaats voor de galg. Dit blijkt duidelijk uit het oud rechterlijk archief. Op 11 februari 1704 werd Claes Jansz Stedehouwer alias den Hondskont, 43 jaar en afkomstig uit Nieuw-Beijerland, ter dood veroordeeld wegens het zich niet houden aan een verbanning en tevens wegens het stelen van vee en goederen. Hij werd op een schavot voor het Raadhuis ter dood gebracht en vervolgens overgebracht naar het galgenveld op de Beer. In dat zelfde jaar werd door Grafelijkheid de plaat de Beer verpacht aan Cornelis Anthony Boon van Engeland, die de plaat liet bedijken. Hij was in 1680 in Rotterdam geboren en bekleedde de waardigheid van baljuw van Heenvliet en leenman van het land van Voorne. Hij noemde zichzelf zo omdat hij ook de bij Hoogvliet gelegen Engelandse polder bezat. Hij liet een jaar later een kapitale boerderij bouwen. Na verloop van tijd kreeg zijn broer Cornelis Boon van Engeland de Beer in pacht. Op 17 mei 1748 werd hij in de Dorpskerk van Oud-Beijerland begraven.

In 1793 geeft Van Ollefen de volgende beschrijving: Naderhand is in de Oude Maas, recht tegenover en ten noorden van Beijerland opgekomen een plaat, welke door de Graaflijkheid in den jaare 1704, met een winterdijk is bedijkt geworden, genaamd de Beer, behorende mede onder het rechtsgebied van Oud-Beijerland, beslaande het binnenland daar van 104 morgen, behalve een grote partij buitengorzen, rietvelden en aanwassen, Het geheel behoort alsnog aan de Graaflijkheid welke hetzelfde verpacht, staande even binnendijks een kapitale bouwmanswoning, aangelegd door de heer Cornelis Anthony Boon van Engeland in het jaar 1705, die als toen bruiker van dat goed was, zijn broer mr. Cornelis Boon, heeft hetzelfde later

We sluiten af met een kaartje, het zogenaamde Minuutplan, samengesteld in de periode tussen 1813 en 1832. Bij dit Minuutplan hoort de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafel (OAT).

Dat zijn lijsten met een beschrijving van percelen land, van huizen en boerderijen en de bezitters daarvan. Deze OAT's worden algemeen als start van het in 1832 opgerichte Kadaster beschouwd.

In een volgend deel starten we met de beschrijving van de Beerenplaat in 1832.

(wordt vervolgd)

de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels (OAT).

SINKE BETONONDERHOUD SPECIALIST IN BETONREPARATIES

Sinke Betononderhoud is gespecialiseerd in betonreparaties, zowel esthetisch als constructief.

Veelvuldig zijn wij betrokken bij betononderhoudsprojecten in Nederland en België. Daardoor is er ruime kennis en ervaring in huis voor het repareren en herstellen van betonconstructies.

Bij alle mogelijk denkbare betonconstructies kunnen wij de betrouwbaarheid en functie in ere herstellen.

Wij hebben diverse reparatiemethodes tot onze beschikking: handmatige betonreparaties, betonspuiten, verpompen van mortels, injecteren van scheuren met epoxy hars of pur.

Welke techniek wordt toegepast is afhankelijk van de gestelde eisen, het type schade en de constructie.

Geïnteresseerd in één van onze diensten?

Neem vrijblijvend contact met ons op. Wij staan garant voor maatwerk, hoogstaande kwaliteit en gedegen advies.

DONKERVOORTLAAN 12 | 3261 NE OUD-BEIJERLAND | T 085 - 0498858 | WWW.BETONHERSTELLEN.NL | INFO@BETONHERSTELLEN.NL

Wijnkje Dé Witgoed Specialist

Specialist in wassen, drogen, koelen, vriezen, koken, stofzuigen en klein huishoudelijke apparaten.

www.wijnjewitgoed.nl [wijnjewitgoed](https://www.facebook.com/wijnjewitgoed)

Witgoedsspecialist Wijnkje | Oost-voorstraat 38-39 3262 JE Oud-Beijerland | Smidsweg 4 3295 BV's-Gravendeel | 0186-612802